

РЕЗОЛЮЦІЯ ЩОДО ТРИВАЛИХ ВОЄННИХ ЗЛОЧИНІВ ПРОТИ МЕДІАПРАЦІВНИКІВ ТА ПОРУШЕНЬ ЇХНІХ ПРАВ ПІД ЧАС АГРЕСИВНОЇ ВІЙНИ РОСІЙСЬКОЇ ФЕДЕРАЦІЇ ПРОТИ УКРАЇНИ

1. Беручи до уваги відповідні положення міжнародного права щодо прав людини, закріплені в Статуті Організації Об'єднаних Націй, Загальній декларації прав людини, Гельсінському заключному акті, в якому держави-учасниці НБСЄ зобов'язалися «поважати права людини та основні свободи, зокрема свободу думки, совісті, релігії чи переконань», Паризькій хартії нової Європи, Міжнародному пакті про громадянські та політичні права та Європейській конвенції з прав людини,
2. Підкреслюючи, що свобода вираження поглядів, доступ до інформації та свобода медіа є надзвичайно важливими для демократичного розвитку та досягнення всебічної безпеки в державах-учасниках ОБСЄ, особливо в умовах війни,
3. Наголошуючи на життєво важливій ролі працівників медіа, зокрема журналістів та громадянських журналістів, у інформуванні громадськості про порушення національного та міжнародного права, забезпеченні доступу до достовірної інформації та формуванні об'єктивного розуміння подій на тлі збройної агресії Російської Федерації проти України,
4. Підкреслюючи, що в умовах агресивної війни Російської Федерації проти України журналісти та медіапрацівники на практиці не захищені як цивільні особи, а дедалі частіше стають об'єктом цілеспрямованих нападів, переслідувань та репресій, спрямованих на придушення незалежного висвітлення подій,
5. Відзначаючи з глибоким занепокоєнням, що навіть наявність помітного знака «PRESS» дедалі частіше не забезпечує захисту журналістам та медіапрацівникам і, у багатьох задокументованих випадках, перетворює їх на цілі цілеспрямованих нападів з боку Російської Федерації,
6. Визнаючи, що злочини, скоєні Російською Федерацією проти журналістів, медіапрацівників та медіаінфраструктури, є різноманітними, систематичними та взаємопов'язаними за своїм характером і охоплюють вбивства, заподіяння тілесних ушкоджень, довільні затримання, катування, насильницькі зникнення, залякування, політично вмотивовані судові переслідування, кібератаки, знищення та захоплення медіа-інфраструктури, придушення незалежного мовлення, примусове переміщення медіа та ширші зусилля, спрямовані на руйнування незалежного українського інформаційного простору,
7. Відзначаючи, що, за даними Інституту масової інформації, з лютого 2022 року Російська Федерація скоїла 937 злочинів проти журналістів та медіа в Україні, в результаті чого було вбито 131 журналіста, 15 з яких загинули під час виконання своїх професійних обов'язків, а щонайменше 26 українських журналістів залишаються в російському полоні (станом на квітень 2026 року),

8. Відзначаючи також, що, за даними ЮНЕСКО та спільного дослідження ЮНЕСКО та Львівського медіафоруму під назвою «Під тиском війни: виклики та потреби медіа в Україні», станом на липень 2024 року український медіасектор зазнав збитків у розмірі приблизно 560 млн доларів США, тоді як для довгострокового відновлення сектору потрібно близько 392 млн доларів США,
9. Відзначаючи роботу Тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України з розслідування злочинів проти журналістів та працівників медіа,
10. Відзначаючи з глибоким занепокоєнням, що Російська Федерація неодноразово завдавала ударів по українській медіа-інфраструктурі, зокрема по редакціях, телевізійних та поліграфічних об'єктах і інфраструктурі передачі сигналу, в рамках ширших зусиль з придушення незалежного висвітлення подій та обмеження доступу до інформації на тимчасово окупованих територіях України та про них,
11. Визнаючи вирішальну роль журналістів у забезпеченні майбутньої відповідальності шляхом документування воєнних злочинів та злочинів проти людяності, скоєних Російською Федерацією,
12. Засуджуючи постійні зусилля Російської Федерації, починаючи з початку її збройної агресії проти України у 2014 році та після її повномасштабного вторгнення у 2022 році, спрямовані на придушення свободи вираження поглядів, підрив незалежних медіа та пошкодження медіа-інфраструктури по всій Україні та за її межами,
13. Рішуче засуджуючи дії Російської Федерації на тимчасово окупованих територіях України, спрямовані на руйнування незалежного українського інформаційного простору, зокрема шляхом поширення контрольованої державою пропаганди, що має на меті сприяти примусовій асиміляції та підривати культурну й історичну ідентичність місцевого населення, у тому числі через залякування, переслідування, політично вмотивовані судові переслідування та кібератаки, спрямовані проти журналістів та медіапрацівників,
14. Висловлюючи глибоку стурбованість тим, що внаслідок незаконного, неспровокованого та невинуватеного повномасштабного вторгнення Російської Федерації на територію України журналісти та інші медіапрацівники наражаються на підвищені ризики, зокрема ризик загибелі, отримання травм, довільного затримання, насильницького зникнення, катувань та інших форм жорстокого поводження,
15. Висловлюючи занепокоєння тим, що поводження з українськими журналістами та іншими медіапрацівниками, затриманими на тимчасово окупованих територіях України або на території Російської Федерації, систематично порушує норми міжнародного гуманітарного права та міжнародного права у сфері прав людини, зокрема щодо захисту цивільного населення в умовах збройного конфлікту,
16. Висловлюючи занепокоєння з приводу застосування Російською Федерацією транснаціональних репресій проти українських журналістів, зокрема порушення кримінальних справ з політичних мотивів,

переслідування, погрози та кібератаки, спрямовані проти медіапрацівників за межами окупованих територій,

17. Особливо наголошуючи на тому, що Російська Федерація й надалі відмовляється надати міжнародним механізмам моніторингу, зокрема відповідним органам Організації Об'єднаних Націй та ОБСЄ, а також незалежним правозахисним організаціям, безперешкодний доступ до журналістів та медіапрацівників, які незаконно утримуються на тимчасово окупованих територіях України або на території Російської Федерації,
18. Висловлюючи занепокоєння з приводу грубих порушень прав журналістів, медіапрацівників та громадянських журналістів, незаконно утримуваних Російською Федерацією на тимчасово окупованих територіях України або на території Російської Федерації, тривале утримання яких становить серйозну загрозу їхньому життю, здоров'ю та безпеці,
19. Висловлюючи глибоке занепокоєння з приводу смерті в російському полоні української журналістки Вікторії Рощини та з приводу триваючої відсутності прозорої та перевіреної інформації щодо обставин її смерті, а також відсутності притягнення до відповідальності винних,
20. Висловлюючи занепокоєння з приводу кібератак, скоєних Російською Федерацією, її цифрової цензури та руйнування інфраструктури медіакомунікацій з метою придушення незалежного висвітлення подій та доступу до інформації,
21. Беручи до уваги резолюції Генеральної Асамблеї Організації Об'єднаних Націй A/RES/ES-11/6 (2023) «Принципи Статуту Організації Об'єднаних Націй, що лежать в основі всеосяжного, справедливого та тривалого миру в Україні» та A/RES/78/215 (2023) «Безпека журналістів та проблема безкарності», Декларацію Комітету міністрів Ради Європи від 3 травня 1996 року «Про захист журналістів у ситуаціях конфлікту та напруженості», Рекомендація Ради Європи № R(96)4 Комітету міністрів до держав-членів щодо захисту журналістів у ситуаціях конфлікту та напруженості, прийнята 3 травня 1996 року, Рекомендація Ради Європи CM/Rec(2016)4 Комітету міністрів до держав-членів щодо захисту журналістики та безпеки журналістів та інших представників ЗМІ, резолюції Парламентської асамблеї Ради Європи № 1438 (2005) «Свобода преси та умови праці журналістів у зонах конфлікту», № 2317 (2020) «Загрози свободі ЗМІ та безпеці журналістів у Європі» та № 2618 (2025) «Журналісти мають значення: необхідність активізації зусиль щодо звільнення українських журналістів, утримуваних у полоні Російською Федерацією», а також Рішення Міністерської ради ОБСЄ № 3/18 (2018) «Безпека журналістів»,
22. Беручи до уваги, зокрема, звіти Московського механізму ОБСЄ від 25 квітня 2024 року та 25 вересня 2025 року, а також Восьмий проміжний звіт Ініціативи з моніторингу ситуації в Україні Бюро ОБСЄ з демократичних інститутів та прав людини (лютий 2026 року), які підтверджують, що журналісти є серед тисяч українських цивільних осіб, які були свавільно

затримані Російською Федерацією та піддаються систематичним тортурам і жорстокому поводженню,

23.Підкреслюючи, що всі заручники та незаконно затримані особи мають бути негайно та беззастережно звільнені, зокрема журналісти та медіапрацівники, викрадені з території України та незаконно утримувані Російською Федерацією,

24.Нагадуючи, що право на справедливий судовий розгляд та гарантії дотримання належного процесу мають поважатися в будь-який час, а використання судів та сфабрикованих кримінальних проваджень як інструментів політичних переслідувань є несумісним з міжнародним правом у галузі прав людини,

25.Визнаючи, що Російська Федерація систематично не дотримується попередніх резолюцій Парламентської асамблеї ОБСЄ щодо порушень принципів та зобов'язань ОБСЄ, а також міжнародного гуманітарного права та прав людини на тимчасово окупованих територіях України,

Парламентська асамблея ОБСЄ:

26.Закликає держави-учасниці ОБСЄ:

- a) активізувати зусилля з захисту журналістів та інших медіапрацівників, які висвітлюють агресивну війну Російської Федерації проти України, зокрема шляхом надання екстреної допомоги, засобів захисту, психологічної підтримки, правової допомоги та механізмів переселення;
- b) активізувати зусилля на національному та міжнародному рівнях, спрямовані на забезпечення негайного та безумовного звільнення, безпечного повернення та реабілітації всіх журналістів, медіапрацівників та громадянських журналістів, незаконно затриманих Російською Федерацією;
- c) підтримувати міжнародні механізми притягнення до відповідальності, спрямовані на виявлення та притягнення до відповідальності тих, хто наказує, сприяє чи вчиняє вбивства, катування, довільні затримання, насильницькі зникнення, залякування журналістів та напади на медіа-інфраструктуру в Україні;
- d) посилити спільні міжнародні зусилля з метою забезпечення притягнення до відповідальності всіх винних у скоєнні воєнних злочинів та злочинів проти людяності, вчинених в Україні, зокрема злочинів проти журналістів, медіапрацівників та громадянських журналістів;
- e) збільшити міжнародну підтримку незалежних українських медіа, журналістських асоціацій та ініціатив, спрямованих на відновлення плюралістичного медіа-середовища, особливо в прифронтових та звільнених від окупації громадах;

- f) збільшити цільову підтримку незалежних українських медіа, зокрема тих, що переїхали з тимчасово окупованих територій, та тих, що працюють у прифронтових районах, у тому числі шляхом сталого фінансування, допомоги у сфері безпеки, інституційної підтримки та захисту від кібератак та інших форм залякування;
- g) вирішувати гендерно-специфічні ризики, з якими стикаються журналістки та медіапрацівниці, зокрема пов'язане з конфліктом сексуальне насильство, домагання та зловживання під час ув'язнення;
- h) запровадити цільові механізми санкцій проти осіб, відповідальних за серйозні порушення щодо журналістів та медіапрацівників, зокрема у справі Вікторії Рощини, та заохочувати розгляд можливості створення окремого санкційного списку («Список Рощини»);
- i) співпрацювати з українськими та міжнародними організаціями з моніторингу седія та правозахисними організаціями у розробці спільних методологічних підходів до документування та класифікації злочинів, скоєних проти журналістів та медіа-інфраструктури, для майбутніх механізмів притягнення до відповідальності;

27. Закликає держави-учасниці ОБСЄ та відповідні міжнародні організації продовжувати документування злочинів, скоєних проти журналістів та медіапрацівників на територіях України, тимчасово окупованих Російською Федерацією, де незалежне висвітлення подій залишається суворо обмеженим або неможливим;

28. Закликає Російську Федерацію:

- a. негайно припинити переслідування, довільне затримання, ув'язнення, катування, жорстоке поводження, насильницькі зникнення та інші форми залякування чи утисків щодо журналістів, медіапрацівників, правозахисників, політичних опонентів, представників етнічних та релігійних меншин та інших представників громадянського суспільства, зокрема тих, хто мирно реалізує свої права на свободу вираження поглядів, релігії чи переконань, об'єднання та мирні зібрання;
- b. повністю виконувати свої зобов'язання згідно з міжнародним гуманітарним правом та міжнародним правом у сфері прав людини, зокрема як окупаційна влада на тимчасово окупованих територіях України та відповідно до Четвертої Женевської конвенції 1949 року;
- c. надати безпечний, сталий та безперешкодний доступ до території України, тимчасово окупованої Російською Федерацією, а також до місць утримання українських журналістів та інших цивільних осіб міжнародним організаціям, установам, спеціальним процедурам та

незалежним експертам ОБСЄ, Організації Об'єднаних Націй та Ради Європи, а також незалежним гуманітарним організаціям;

- d. надати повну та перевірену інформацію щодо обставин смерті в полоні української журналістки Вікторії Рощиної та забезпечити притягнення до відповідальності всіх винних;
- e. суворо дотримуватися норм і принципів міжнародного права та принципів ОБСЄ, а також негайно й беззастережно звільнити всіх українських журналістів, медіапрацівників та інших цивільних осіб, зокрема трьох затриманих співробітників ОБСЄ — Дмитра Шабанова, Вадима Голду та Максима Петрова, яких Російська Федерація незаконно утримує, оприлюднити інформацію про їхнє місцеперебування та стан, а також забезпечити їхнє безпечне повернення до України.